

Бояш

"Лудари" произхожда от село в Иран, [Ludar, Iran](#).

"Рударите" от село във Румъния, [Scărișoara, Olt](#).

Бояш (Boyash) идва от етническа група живееща в Румъния, южна Унгария, северна Унгария, западна Словакия, Балканите и Америка. Наричат ги още Рударите (Лудари), **Лингурари** и Златари.

История

Лингурари (майстори на дървени лъжици) от Трансилвания.

Бояш са клон на бежанци, които били принудени да отседнат през 14-ти век във, планините Апусени в Румъния, намиращи се в Трансилвания, и да работят като роби във мините (през средновековието Баие на славянски означавало мина).

В края на 16-ти век групата бояш започнала да мигрира на юг във Валакия ([Wallachia](#)) и на изток, в Молдова, където са били задържани като роби заедно със други групи, докато робството не било премахнато през 1855-56 година.

Другото име на Бояш е Рударите, идва от славянски Руда, ("метал", "руда"). Мините започнали да стават неефективни и Рударите били принудени да започнат да правят дървени прибори. (*Лингурари* означава майстори на лъжици на румънски, руда означава още и роднина). Прякора Кашале ("работници на дърво") било дадено на тях от ромите говорещи Ромски език.

След като започнали да правят дървени прибори, те се разделили на изолирани общества. В следствие на това те днес говорят архаичен диалект на Румънския език, със заемки от заобикалящите ги езици.

Население

След освобождението от робството (през средата на 19-ти век), много са емигрирали в близките държави, особено в Унгария и Балканите, но някои от тях са емигрирали и в Америка и Австралия.

През 1993 в Унгария са регистрирани около 14,000 Рудари.

В Хърватия са отседнали на малки групи близко до Унгарската граница в региона на Медимурие, Подравина, Славония и Барня с доста други заселници живеят във област Апатин във Войводина, Сърбия.

Имена на други езици

На Английски главно възприетото им име е Бояш (Boyash), обаче във България им казват *Лудари* и *Рудари* като синоними, докато в Румъния се срещат и двете форми: *Рудари* и *Байеши (Băieși)*.

Същата етническа група във Унгария и Хървания се нарича *Баяш* и *Баяш (Bajaši)* като официално име. Етнонимът *Баяш* ("миньор") в Сърбия се разпознава само между групите отседнали във регионът Бака (*Вачка*), живеещи по течението на река Дунав, близко до Хърватия и Унгария. Този термин не е често срещан и не се използва доста от другите групи на Бояш във Сръбския Банат, примерно село Улима.

Разпознават се по много имена базирани на търговията им. Освен *Рудари/Лудари*, се разпознават и като *Копанари*, *Колитари*, *Лингурара*, *Урсари*, *Мечкара*.

Образование

Тези Баяш, които знаят румънски език се намират в Румънски села, в Сръбския Банат, както и в Унгария, говорещо баяш под диалект на Румънския език, в централна и западна Унгария.

През последните години имаше доста опити от неправителствени организации в региона на Източна Бака да се въведат свободно избираеми дисциплини за Румънски. Спрямо изследванията през 2004 има само 2 осъществени проекта.

Други ресурси

Notes

1. [^ Ludari in USA](#)
2. [^ Smith, David James \(2016-06-16\). *Only Horses from Wild*. ISBN 9781365197734.](#)
3. [^ Liégeois, Jean-Pierre; Europe, Council of \(January 2007\). *Roma in Europe*. ISBN 9789287160515.](#)
4. [^ http://www.gitanos.org/documentos/1.1-KEN-his_HistoricalDictionaryoftheGypsies.pdf](#)
5. [^ Bódi, Zsuzsanna \(1997\). "*Studies about Boyash Gypsies in Hungary*".](#)
6. [^ Bódi, Zsuzsanna \(1997\). "*Studies about Boyash Gypsies in Hungary*".](#)
7. [^http://www.hungarianreview.com/print/20150514_bibles_for_comunist_europe_a_cold_war_story_part_1](#)
8. [^ Liégeois, Jean-Pierre \(January 2012\). *The Council of Europe and Roma: 40 Years of Action*. ISBN 9789287169457.](#)
9. [^ Miskovic, Maja \(2013-07-18\). *Roma Education in Europe: Practices, policies and politics*. ISBN 9781136280658.](#)
10. [^ Kállai, Ernő \(2002\). *The Gypsies/The Roma in Hungarian Society*. ISBN 9789638577467.](#)
11. [^ Sikimić, Biljana \(2005\). "*Banjaši na Balkanu: Identitet etničke zajednice*".](#)
12. [^ Guy, Will \(2001\). *Between Past and Future: The Roma of Central and Eastern Europe*. ISBN 9781902806075.](#)
13. [^ Cf. a \(.pdf\) paper issued by the Hungarian ministry of education \(as of May 25, 2006\) containing the official schools curriculum for Boyash pupils, reading, writing and the type of tests and examinations in their language, which is based on the Romanian subdialects spoken in western \[Transylvania\]\(#\) \(esp. in \[Crișana\]\(#\)\) and \[Banat\]\(#\), containing numerous borrowings from the Hungarian language; the script is an adaptation based on Hungarian and Romanian graphemes : "*Beás nyelv emelt szintű írásbeli vizsga, 2006*" \(PDF\). Archived from *the original* \(PDF\) on 2012-03-17. Retrieved 2011-03-29. .](#)
14. [^ Sutherland, Anne \(July 1986\). *Gypsies: The Hidden Americans*. ISBN 9781478610410.](#)
15. [^ Kontra, Miklós \(January 1999\). *Language, a Right and a Resource: Approaching Linguistic Human Rights*. ISBN 9789639116641.](#)

Bibliography

- [Kemény, István: The Structure of Hungarian Roma Groups in Light of Linguistic Changes](#)
- [Biljana Sikimić, *Linguistic Research of Small Exogamic Communities: the Case of Banyash Roumanians in Serbia*](#)
- [Ian Hancock. *The Pariah Syndrome*](#)
- [Marushiakova et al. *Identity Formation among Minorities in the Balkans: The cases of Roms, Egyptians and Ashkali in Kosovo*](#)

[<https://books.google.com/books?id=M10xAQAIAAJ&q=boyash+gypsies&dq=boyash+gypsies&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwjZy9Wv38zkAhWEup4KHb5SBPYQ6AEIKTAA> Studies about Boyash Gypsies in Hungary book <https://books.google.com> > books

Zsuzsanna Bódi - 1997]